

Avaluació del programa psicoeducatiu N'Viu sobre prevenció de suïcidis

23 de març de 2021

SGPRS - Hospital Universitari de VIC - CEJFE

CP Brians 1 - CP Brians 2 - CP Quatre Camins - CP Joves

Generalitat de Catalunya
**Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada**

Introducció

- Europa: taxa suïcidis entorn penitenciaris: x7 respecte població general
- Catalunya: taxa incidència: 0,96 per 1.000 interns (0,66 població)
- Prevenció conducta suïcida

Què hem fet?

Avaluar l'efectivitat del programa

↓
per

disminuir conductes suïcides en l'entorn penitenciari

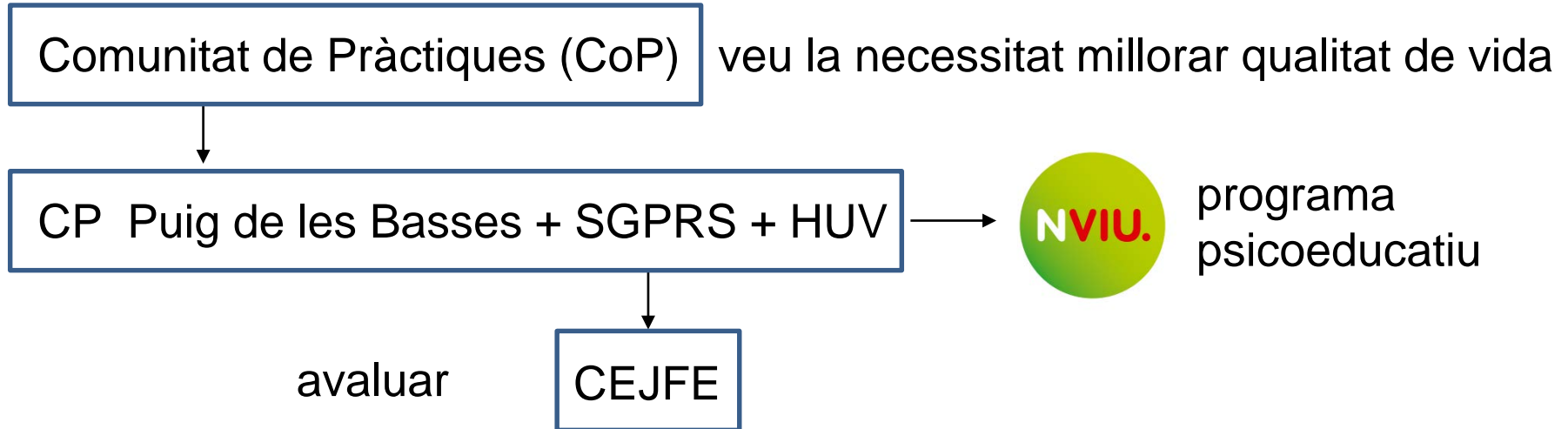

per a què?

implementar el programa en tots els centres

Com sorgeix?

Qui?

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Secretaria de Mesures Penals,
Reinserció i Atenció a la Víctima
Subdirecció General de Programes
de Rehabilitació i Sanitat

Centre d'Estudis Jurídics i
Formació Especialitzada

**HOSPITAL
UNIVERSITARI
DE VIC**

On?

CP Brians 1 (dones)
CP Brians 2 (homes)
CP Quatre Camins (homes)
CP Joves (homes)

Com?

ABANS INTERVENCIÓ

Assaig clínic
aleatoritzat

Dades SIPC
Dades sanitàries
Incidents

Escala Columbia
Escala Hamilton
Depressió – Ansietat
EQ 5 D Qualitat de vida

**FASE 1
PASSAR PROVES**

n=22

n= 36

Grup intervenció

Grup control

**FASE 2
ALEATORITZACIÓ
MOSTRA**

**PROGRAMA
NVIU**

oct-des 19

**FASE 3
FER PROGRAMA**

Dades SIPC
Dades sanitàries
Incidents

Escala Columbia
Escala Hamilton
Depressió – Ansietat
EQ 5 D Qualitat de vida
Enquesta satisfacció

**FASE 4
PASSAR PROVES**

POST- INTERVENCIÓ AL FINALITZAR PROGRAMA

POST-INTERVENCIÓ A L'ANY

**FASE 5
PASSAR PROVES**

Resultats

Perfil de la població atesa

La població amb conducta suïcida

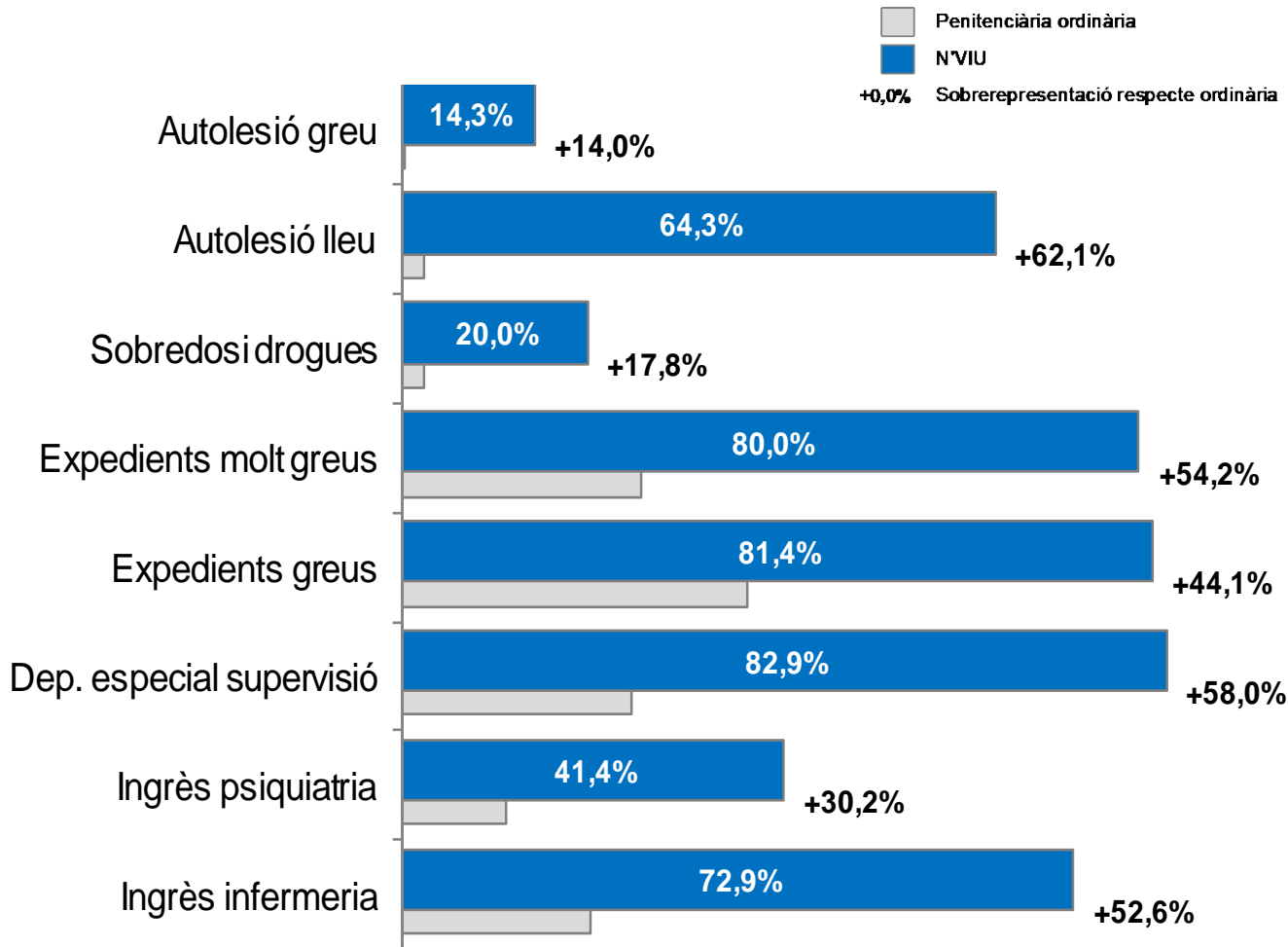
presenta un perfil de **vulnerabilitat** i de **gravetat**

superior a la població penitenciària general

treballa per reduir aquesta vulnerabilitat i gravetat

Variables penitenciàries

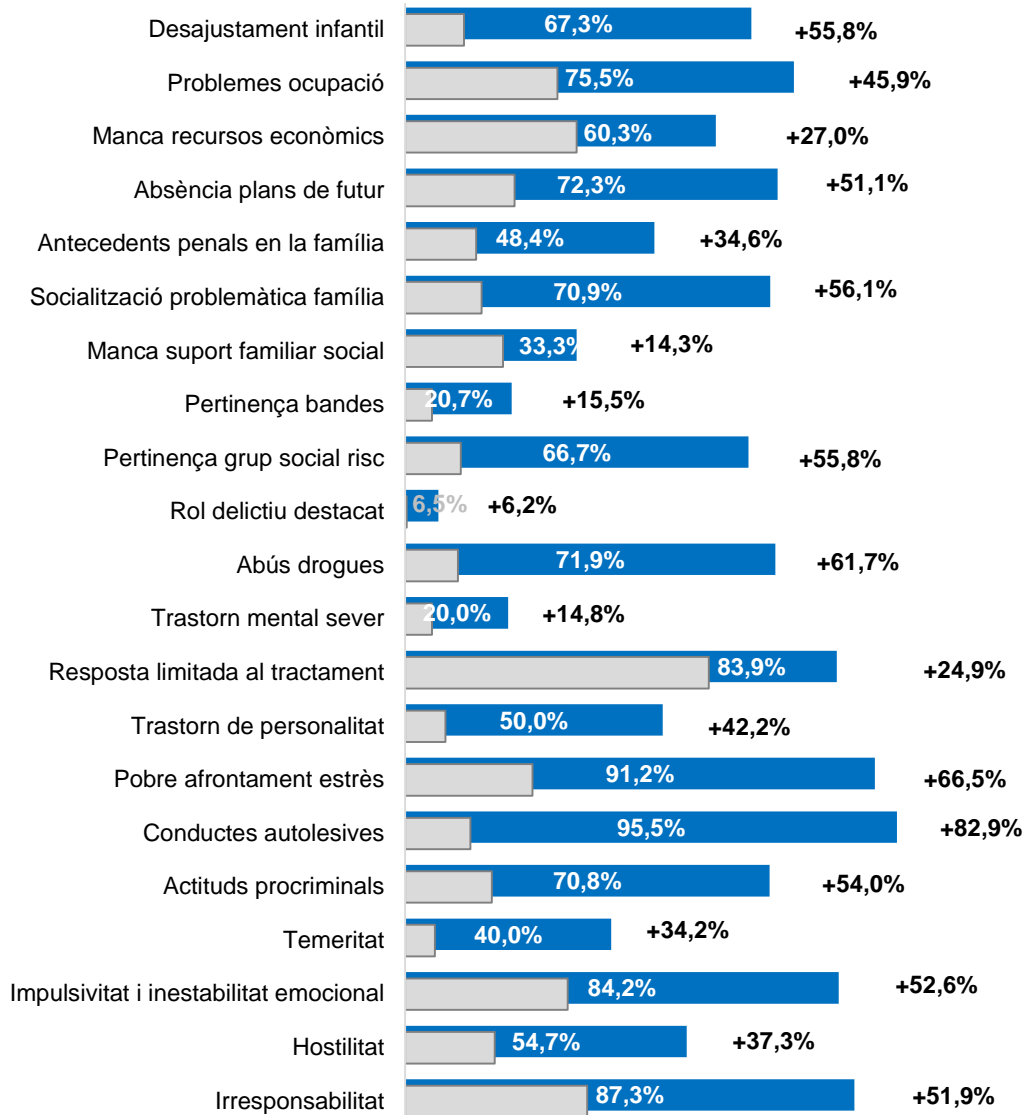
**més
vulnerabilitat**

**més
gravetat**

Variables personals

Penitenciària ordinària
 N'VIU
+0,0% Sobrerepresentació respecte ordinària

**més
vulnerabilitat**

**més
gravetat**

Variables penals

Pobl. penitenciària
ordinària

Tenen més antecedents penitenciaris (61,4%)	(35,6%)
Compleixen penes molt llargues (59,4%)	(31,6%)
Més delictes <i>contra la propietat</i> violents (65,7%)	(56,1%)
Menys delictes <i>contra les persones</i> (18,6%)	(37,6%)
Menys delictes <i>contra la llibertat sexual</i> (1,4%)	(11,8%)
Tenen més Responsabilitat Civil (86,8%)	(18,5%)
Més increment de la gravetat delictiva (77,8%)	(34,8%)

Perfil de la població atesa

Les **dones** de la població amb conducta suïcida tenen més indicadors de **vulnerabilitat** que els homes:

Temptatives de suïcidi duplica la proporció

Trastorns de personalitat també els duplica.

Perfil de la població atesa

Els **homes** de la població amb conducta suïcida tenen més indicadors de **gravetat** que les dones:

Més consum de drogues (duplica)

Ingressos a presó més joves

Conducta delictiva més severa

Major versatilitat delictiva

Efectivitat del programa N'Viu

abans de fer el programa

n=22

Grup intervenció

Grup control

n= 36

Variables sociodemogràfiques

Variables penals

Variables penitenciàries

Variables clíniques

Hàbits tòxics
Trastorns psiquiàtrics
Antecedents mèdics
Nombre de fàrmacs

Columbia: Ideació suïcida
Intensitat ideació
Comportament suïcida
Hamilton Ansietat
Hamilton Depressió
EQ-5D Qualitat de vida

Perfil de la mostra N'Viu (N=58)

- ✓ **Edat** mitjana 33 anys (DE: 10). 72% homes
- ✓ **Sociològiques:** 58% sense escolarització o estudis primaris, Convivència: 36% família pròpia, amb pares 36%, 20% sol
- ✓ **Tòxics:** 69% tabac, 43% cànnabis, 10% cocaïna
- ✓ **Comorbilitats mèdiques:** malalties infeccioses (14%)
- ✓ **Comorbilitats psiquiàtriques:** 28% Trastorn de personalitat, 17% consum de substàncies i trastorn depressiu 16%.
- ✓ **Nombre mitjà de fàrmacs** 2,5 (DE: 2)
- ✓ **Depressió/ansietat:** Depressió (Hamilton)=15 (lleu)
Ansietat= 20 (moderada/greu)
- ✓ **Qualitat de vida** 49/100.

No diferències entre grup intervenció i grup control

Resultats

La intervenció psicoeducativa va incidir només en alguns aspectes de la ideació suïcida:

- el grup control presentava més pensaments suïcides actius no específics ($p= 0,028$)
- més ideació activa sense un pla respecte al grup intervenció ($p= 0,028$)

Efectivitat del programa N'Viu

després de fer el programa

Variables sociodemogràfiques

Variables penals

Variables penitenciàries

Variables clíniques

Menys
expedients disciplinaris
Molt greus (art.108 RP)
Greus (art.109 RP)

Columbia: Ideació suïcida
Intensitat ideació

Efectivitat del programa N'Viu

després de fer el programa

No s'han produït més millores en la reducció de les conductes suïcides en el medi penitenciari

Què ho explica?

Respecte els usuaris

Preguntes

La mostra no era l'adient?

Respostes

Sí,
amb matisos

Canvis profunds
que requereixen més
temps?

(ideació suïcida) /
intensitat ideació/
comportament suïcida

Hi ha hagut millores
observades, però cal
deixar passar un temps
i seguir treballant

Respecte el programa

Preguntes

Mal aplicat?

Novell? (no avaluat)

Poques sessions?

No adient a la població?

Respostes

Alguna incidència
per culpa de la
mobilitat fins l'aula
No pels interns

Progressa
adequadament i
cal millorar

Canviar algunes

Sí que ho és, cal
ajustar el contingut

Canvis en el programa

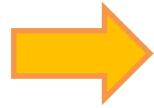
- ✓ Reduir els interns per grup
- ✓ Més espai als participants en cada sessió per ser escoltats
- ✓ Incloure sessions individuals
- ✓ Algunes sessions més llargues i millor preparació específica
- ✓ Adaptar el missatge a conceptes simples
- ✓ Limitar al màxim activitats de llegir i escriure
- ✓ Presentació de material més atractiu a la vista

Sessions més exitoses (a mantenir/millorar):

- ✓ Testimonis de persones que han superat situació similar
  - ✓ Tècniques *Kit supervivència*
  - ✓ *Targeta d'emergència* (prevenció recaigudes)
-
- ✓ Aplicadors tenir més formació en conductes suïcides

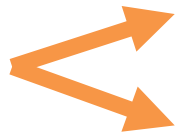
Descobertes sobre el tractament penitenciari

A més anys de condemna

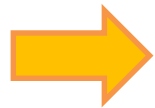
major proporció de casos amb valoració **d'alt risc** de cometre **violència autodirigida**

RisCanvi
prediu millor

les conductes **autolesives**
que les conductes **autolítiques**

Ingressos
anteriors a
psiquiatria

millor **adaptació** al medi penitenciari
i
menys **temptatives de suïcidi**

Propostes

En relació als interns

1. Millorar el cribratge

Alt risc autòlisis

Autolesions

2. Dedicar més recursos

Més **Vulnerabilitat**

Major **Gravetat**

Propostes (2)

En relació al programa

3. Grup de treball que millori el programa 2.0
4. Incloure personal de salut mental sessions
5. Crear grup d'autoajuda sota supervisió

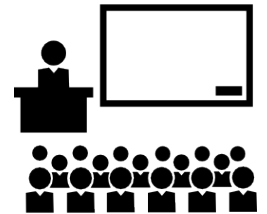

Propostes (3)

En relació a l'avaluació de política pública

6. Difusió de resultats a *stakeholders* involucrats

7. Jornada de treball sobre el tema

8. Formació específica nous aplicadors

9. Nova avaluació programa 2.0 finals 2022

Canals de difusió

Recerca consultable a:

- Web del cejfe:
<http://cejfe.gencat.cat/ca/recerca/cataleg/>
- Biblioteca del CEJFE

Visualitzar la presentació:

- Al canal del Departament de Justícia al YouTube

Moltes gràcies

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 de Creative Commons permet la reproducció, la distribució i la comunicació pública del material, sempre que se citi l'autoria del material i el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya) i no se'n faci un ús comercial ni es transformi per generar obres derivades (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>).

Segueix-nos a: @cejfe Cejfe